

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2019/2020
Etap wojewódzki – 24 lutego 2020 r.
Temat: „Czyńcie sobie ziemię poddaną...”**

1. Zadania oceniamy zgodnie ze schematem punktowania. Przy każdym wpisujemy czerwonym długopisem przyznaną liczbę punktów. Potem punkty nanosimy na drugą stronę testu. Jeśli w schemacie punktowania wskazano kryteria, pod zadaniem wpisujemy przyznane punkty częściowe (np. 1, 1, 1, 0).
2. Po sprawdzeniu pracy i podliczeniu punktów wpisujemy na pierwszej stronie uzyskaną przez ucznia liczbę punktów.
3. Uwaga! Przy ocenie krótszych i dłuższych wypowiedzi stosowane są następujące kryteria poprawności stylistycznej i językowej: stylistyczna, frazeologiczna, leksykalna, gramatyczna (fleksyjna i słowotwórcza), składniowa, interpunkcyjna, ortograficzna (zob. *Encyklopedia języka polskiego* pod redakcją Stanisława Urbańczyka i Mariana Kucały, wydanie trzecie poprawione i uzupełnione, Wrocław-Warszawa-Kraków, Ossolineum, 1999, s. 36-38 i 381-382).
4. Punkty przyznajemy za **odповідь poprawną**, wynikającą z lektury oraz z obserwacji świata.
5. Przed rozpoczęciem sprawdzania nauczyciele zakreślają na zielono wszystkie uczniowskie skreślenia oraz nadpisanie i zapisują na dole strony ich liczbę.
6. Przy ocenie prac nie uwzględnia się zaświadczeń o dysleksji, dysgrafii, dysortografii.

Schemat punktowania			
za-danie	przykładowa odpowiedź	punk-tacja	zasady przydzielania punktów
1.	Np. Troska o świat, nasz wspólny dom; Poczucie braterstwa wszystkich stworzeń; Czułość, miłość, empatia jako podstawowe wartości mogące uratować świat; Przedmiotowe traktowanie świata; Nierozsądne niszczenie zasobów ziemi; Nierozzerwalny związek człowieka z ziemią i całym stworzeniem; Nieliczenie się z innymi istotami żywymi; Traktowanie świata jako swojej (tylko ludzkiej) własności; Nadawanie wszystkiemu wartości materialnej, zapominanie o świecie duchowym...	0-3	1 pkt przyznaje się za sformułowanie jednego problemu / tematu odnoszącego się do wszystkich tekstów (forma językowa dowolna, ale wymaga się wypowiedzi komunikatywnej).
2.	a) Np. Bóg, ujrawszy wielką niegodziwość człowieka, smucił się. Bóg, widząc, że człowiek jest zły, postanowił go unicestwić. Bóg, zobaczywszy zło, które wyrządzają ludzie, żałował stworzenia człowieka. Człowiek, żyjąc niegodziwie, grzesząc, niszcząc życie, łamiąc boskie prawo, naraził się na gniew Boga, który zesłał potop...	0-2	1 pkt przyznaje się za podanie przyczyny zesłania potopu. 1 pkt przyznaje się za zapisanie przyczyny w formie imiesłowowego równoważnika zdania (wymaga się poprawnej interpunkcji).
	b) Bóg zawarł przymierze z człowiekiem	0-1	1 pkt przyznaje się za opisanie

	(Noe i jego potomstwo) i ze wszystkimi istotami żywymi. Nakazał człowiekowi troskliwą opiekę nad wszelkimi stworzeniami, rozsądne korzystanie z dóbr. Obiecał, że nie ześle już na ziemię potopu.		przymierza.
	c) tęcza – Bóg, doskonałość, błogosławieństwo, nadzieja, odrodzenie, miłosierdzie, przebaczenie, porozumienie, zgoda, uspokojenie, pogoda ducha, różnorodność, ...	0-1	1 pkt przyznaje się za podanie znaku przymierza i podanie dwóch symbolicznych znaczeń tęczy.
3.	Np. Człowieka potop niewiele nauczył. Nadal nadmiernie eksploatuje bogactwa naturalne (w Polsce kończą się pokłady węgla kamiennego, wycina się Puszcę Białowieską, Puszcę Amazońską – naturalne płuca świata); doprowadza do globalnego ocieplenia (topnieją lodowce, niedźwiedzie polarne tracą środowisko życia, w wyniku pożarów w Australii giną bezpowrotnie gatunki roślin i zwierząt); wszczyna wojny (konflikt na Półwyspie Koreańskim, konflikt irańsko-amerykański, wojna izraelsko-palestyńska, terroryzm tzw. państwa islamskiego); zatrzuwa środowisko i bezpowrotnie je przekształca (odpady przemysłowe niszczą gleby, zatrują wodę i powietrze, do np. Zatoki Neapolitańskiej wrzucane są śmieci, do produkcji pożywienia nadużywa się chemii, szkodliwych dla organizmu składników, modyfikuje genetycznie organizmy – człowiek bawi się w Stwórcę)... <i>lub:</i> Niektórzy wyciągają wnioski, organizując pikety, akcje protestacyjne w obronie wycinanych lasów (działania ekologów, w Polsce Adama Wajraka, na całym świecie przedstawicieli Greenpeace); organizują zbiórki na pomoc dla ginących zwierząt, schronisk (KTOZ), adopcje zwierząt ze schronisk, zbiórki przedświąteczne (koce, karma dla zwierzątek); promują recykling, segregację śmieci; Szwedka Greta Thunberg doprowadziła do powstania ruchu młodych, młodzi organizują strajk klimatyczny, wzrasta świadomość ludzi...	0-3	2 pkt. przyznaje się za sformułowanie oceny i przywołanie <u>dwóch konkretnych</u> informacji ze świata współczesnego dla uzasadnienia tej oceny (1 pkt za sformułowanie oceny i podanie ogólnikowych informacji w uzasadnieniu). 1 pkt przyznaje się za poprawność językową <u>co najmniej czterozdaniowej</u> wypowiedzi (dopuszcza się 1 błąd).
4.	Mały Książę – sposób: czyści wulkany, wyrzywa pędy baobabów, osłania różę kloszem, rozmawia z różą... cel: dba o swój dom, ogród, nie chce dopuścić do zagłady asteroidy, jest odpowiedzialny za różę... ocena: Mały Książę jest dobrym i odpowie-	0-10	2 pkt. przyznaje się za poprawne uzupełnienie trzech informacji na temat jednego bohatera (informacje muszą się ze sobą łączyć i z siebie wynikać, <u>nie mogą się powtarzać</u>); 1 pkt przyznaje się za podanie

	<p>działnym gospodarzem, umiejętnie i rozsądnie zarządza światem...</p> <p>Piękny Smith – sposób: bije Białego Kłā, zamyka w klatce, zmusza do walk z psami, wzbudza agresję... cel: wilk ma przynieść zysk w organizowanych walkach, człowiek zaspokaja swoje dzikie instynkty (sprawia mu przyjemność widok cierpienia, bólu istot żywych)... ocena: jest nieczułym, pozbawionym empatii materialistą, liczy się dla niego tylko zysk, nie traktuje Białego Kłā jak istoty żywej, czującej...</p> <p>Weedon Scott – sposób: podchodzi z czułością, wiele czasu poświęca na oswojenie Białego Kłā, naraża się na pogryzienie, przyzwyczajają go do siebie, nie bije, karci głosem i jest rozumiany przez zwierzę... cel: chce dać zwierzęciu poczucie bezpieczeństwa, chce przywrócić go do normalnego funkcjonowania... ocena: jest odpowiedzialny za istoty żywe, staje po ich stronie, wykazuje się empatią...</p> <p>Jo Mitch – sposób: podporządkowuje sobie Radę Korony, buduje wielkie przedsiębiorstwo JMA, zakłada i rozwija hodowlę chrząszczy, drąży dziury w drzewie, nie zwraca uwagi na przestrogi Sima Lolnessa, ignoruje je, fałszywie oskarża Sima, tworzy wielkie przeludnione osiedla z brakiem dostępu do zieleni, słońca... cel: liczy się dla niego tylko zysk, przyjemność sprawia mu ciągłe budowanie, chce zawładnąć drzewem... ocena: jest nieczułym materialistą, żądnym władzy człowiekiem, dyktatorem, który poniża innych, owładnięty chęcią posiadania...</p> <p>podmiot liryczny z wiersza W. Szymborskiej – sposób: ogląda przedstawienie cyrkowe, opisuje je, snuje refleksje, nie pozostaje obojętny na krzywdę zwierząt... cel: wstydzi się za innych, chce zwrócić ludziom uwagę na problem czynienia sobie z istot żywych zabawek, chce zmienić nastawienie ludzi do widowisk cyrkowych... ocena: jest człowiekiem czułym, empatycznym, rozumiejącym przemoc fizyczną i psychiczną wobec zwierząt, protestuje przeciw cyrkowej zabawie...</p>	<p>dwóch informacji na temat jednego bohatera.</p>
5.	<p>a) w kolejności występowania w tekście: dwieście trzydzieści siedem</p>	<p>0-2 2 pkt. przyznaje się za poprawne zapisanie <u>pięciu</u> liczebników (wy-</p>

	trzenie dwóch dwa tysiące siódmym dwojgiem		magana jest zarówno poprawność językowa, jak i ortograficzna); 1 pkt przyznaje się za poprawne zapisanie <u>trzech-czterech</u> liczebników (wymagana jest zarówno poprawność językowa, jak i ortograficzna).
	b) Rodzaje liczebników (w kolejności): główny / porządkowy / główny / porządkowy / zbiorowy	0-2	2 pkt. przyznaje się za poprawne nazwanie <u>pięciu</u> liczebników; 1 pkt przyznaje się za poprawne nazwanie <u>trzech-czterech</u> liczebników.
6.	a) Np. informacje z filmu i z piosenki: pojawienie się najeźdźcy, który niszczy Pandorę w poszukiwaniu dóbr materialnych, bogactw (nadprzewodnika – unobtainium) – „ty” liryczne to człowiek, który zwiedził cały świat, podbił go, ciągle go eksploatuje...; niszczenie kultury Na’vi (najeźdźca nie liczy się z tradycją, z wierzeniami ludu...), okazuje wyższość, pogardę – bohaterka piosenki nazywana jest dzikuską (kimś gorszym niż tzw. cywilizowany)...; Neytiri uczy Jake’a Sully’ego zwyczajów Na’vi, pokazuje mu piękno świata – bohaterka piosenki nazwana dzikuską więcej wie i rozumie niż „podróżnik świata”; uznanie siebie panem całego świata, panem życia i śmierci, niszczenie przyrody, świata dla uzyskania chwilowych korzyści, Miles Quaritch postanawia zniszczyć Drzewo Dusz – bohater, o którym mowa w piosence, nieświadomie ścina drzewo, symbol życia, równowagi natury...	0-2	1 pkt przyznaje się za sformułowanie jednego problemu łączącego tekst piosenki i film (forma dowolna).
	b) Np. Być w „wiecznym życia kręgu” oznacza, że wszyscy (istoty żywe) jesteśmy złączeni niewidzialnymi nićmi, łączy nas wspólnota losu, przekazujemy sobie życie... sceny z filmu: podpinanie przez Na’vi warkoczy do drzewa, do ikranów – jedność; scena pogrzebu; pieśń przy drzewie; przyroda, która reaguje na dotyk; polowanie (szybka śmierć, bez niepotrzebnego cierpienia...).	0-5	1 pkt przyznaje się za wyjaśnienie metafory wieczny życia krąg. 1 pkt przyznaje się za przywołanie <u>jednej</u> sceny z filmu dla wyjaśnienia metafory. 1 pkt przyznaje się za poprawność językowo-stylistyczną (dopuszcza się 1 błąd). Punkt przyznaje się, jeśli praca zajmuje co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.
7.	tekst do książki	0-15	
7.1	realizacja tematu Informacje o Październiku: * istoty małe, o milimetrowym wzroście, czarne włosy, znak rozpoznawczy na pięcie, chodzą w lnianych przepaskach, których	0-7	1 pkt przyznaje się za nawiązanie do pracy ojca. Po 1 pkt. przyznaje się za informacje na temat Październików: a) wygląd, ubiór

	<p>długość uzależniona jest od wieku, życiowego doświadczenia...;</p> <p>* trawy, kłosa zbóż, kłosa traw, pod drzewem; na zimę wiążą ze sobą trawy, organizując coś na kształt osiedli; muszą radzić sobie z trudnymi warunkami pogodowymi (deszcz, śnieg)...;</p> <p>* noszą imiona, które świadczą o ich wieku i zdobytym doświadczeniu (Główka-W-Pełni, Żdziebełko...obcym też nadają imiona: Małe Drzewko, Stare Drzewo...; dla zdobycia doświadczenia przechodzą inicjację podczas polowań (młodzieniec staje się dorosły), do polowań używają dmuchawek; tworzą wspólnotę (dzielą się zdobytym pożywieniem, organizują osiedla)...;</p> <p>* niesłusznie są uważani przez mieszkańców drzewa za wrogów, za winnych „psuciu” drzewa...;</p> <p>* troszczą się o siebie nawzajem, żyją we wspólnotach, do innych podchodzą z dystansem, nie chcą nikogo skrzywdzić, choć pojawiają się myśli, że może będzie trzeba walczyć o swoje życie, długo obserwują obcego, zanim mu zaufają (2 lata przyglądają się Tobiemu) ...</p>		<p>b) miejsce i warunki życia</p> <p>c) zwyczaje</p> <p>d) traktowanie przez mieszkańców drzewa</p> <p>e) stosunek do swoich i do obcych.</p> <p><i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu za dane kryterium.</i></p> <p>1 pkt przyznaje się za zastosowanie co najmniej <u>dwóch różnych</u> środków stylistycznych.</p> <p><i>Punkty za pozostałe kryteria są przyznawane pod warunkiem, że tekst liczy co najmniej 150 słów.</i></p>
7.2	kompozycja	0-2	<p>1 pkt przyznaje się za trójdzielną budowę i logiczne uporządkowanie wypowiedzi.</p> <p>1 pkt przyznaje się za wydzielenie akapitów, części kompozycyjnych.</p>
7.3	język i styl	0-3	<p>1 pkt przyznaje się za język rzeczowy, sprawozdawczy.</p> <p>2 pkt. przyznaje się za poprawność językową (gramatyczna, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, składniowa)</p> <p>0-2 bł. – 2 pkt.</p> <p>3 bł. – 1 pkt</p> <p>4 bł. i więcej – 0 pkt.</p>
7.4	poprawność ortograficzna	0-2	<p>0-1 bł. – 2 pkt.</p> <p>2-3 bł. – 1 pkt</p> <p>4 bł. i więcej – 0 pkt.</p>
7.5	poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszcza się 4 błędy.

8.	przemówienie	oznaczenie	0-24	
8.1	realizacja tematu	D S K U L F R	0-14	<p>1 pkt przyznaje się za postawienie problemu (opis diagnozy obecnego stanu świata).</p> <p>2 pkt. przyznaje się za opis różnych sposobów sprawowania władzy nad światem (1 pkt za opis jednego sposobu).</p> <p>2 pkt. przyznaje się za przedstawienie różnych konsekwencji wynikających ze sposobu sprawowania władzy (1 pkt za przedstawienie jednej konsekwencji).</p> <p>1 pkt przyznaje się za uzasadnienie wyboru sposobu sprawowania władzy.</p> <p>Po 1 pkt. przyznaje się za celowe, świadome przywołanie lektur w funkcji argumentacyjnej (max 3 pkt.); wymagana jest informacja pozwalająca zidentyfikować tekst (np. autor, tytuł, bohater, cytat, motyw...).</p> <p><i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i></p> <p>Po 1 pkt. przyznaje się za celowe, świadome wykorzystanie zacytowanych w arkuszu fragmentów tekstów (max 3 pkt.); wymagana jest informacja pozwalająca zidentyfikować tekst (autor, tytuł, bohater, motyw, cytat...).</p> <p><i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i></p> <p>2 pkt. przyznaje się za celowe zastosowanie co najmniej 6 różnych środków retorycznych (apostrofa, wyliczenie, anafora, epifora, gradacja, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, antyteza, paralelizm składniowy, hiperbola...); 1 pkt za wprowadzenie 4-5 różnych środków retorycznych.</p> <p>Punkty za pozostałe kryteria są przyznawane pod warunkiem, że tekst liczy co najmniej 200 słów.</p>
8.2	kompozycja		0-3	1 pkt przyznaje się za trójdzielną budowę, w tym wprowadzenie początkowej apostrofy i wyraźne

			zamknięcie wystąpienia. 1 pkt przyznaje się za spójność i logiczne uporządkowanie prezentowanego materiału. 1 pkt przyznaje się za graficzne wydzielenie akapitów, części wystąpienia.
8.3	język i styl	0-4	a) sprawność stylistyczna, bogactwo słownictwa, frazeologia: 1 pkt przyznaje się za bogate słownictwo opisujące problemy ekologiczne, oceniające i wartościujące, środki stylistyczne... b) poprawność językowa (gramatyczna, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, składniowa) 0-2 bł. – 3 pkt. 3-4 bł. – 2 pkt. 5 bł. – 1 pkt. 6 bł. i więcej – 0 pkt.
8.4	poprawność ortograficzna	0-2	0-1 bł. – 2 pkt. 2-3 bł. – 1 pkt. 4 bł. i więcej – 0 pkt.
8.5	poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszcza się 6 błędów.
Łącznie:		0-70	